

Nr 1078

P RACE NAUKOWE

**Akademii Ekonomicznej
im. Oskara Langego we Wrocławiu**

Strategie i logistyka organizacji sieciowych

Redaktor naukowy
Jarosław Witkowski

Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej
im. Oskara Langego we Wrocławiu
Wrocław 2005

Komitet Redakcyjny
*Andrzej Matysiak (przewodniczący),
Tadeusz Borys, Andrzej Gospodarowicz, Jan Lichtarski,
Adam Nowicki, Zdzisław Pisz, Teresa Znamierowska*

Recenzenci
*Mirosław Chaberek, Irena Hejduk, Danuta Kempny,
Danuta Kisperska-Moroń, Maria Nowicka-Skowron*

Redaktor Wydawnictwa
Andrzej Szubert

Korektor
Barbara Cibis

Skład i łamanie
Małgorzata Czupryńska

Projekt okładki
Beata Dębska

**Kopiowanie i powielanie w jakiegokolwiek formie
wymaga pisemnej zgody Wydawcy**

**© Copyright by Akademia Ekonomiczna we Wrocławiu
Wrocław 2005**

PL ISSN 0324-8445

Druk i oprawa: Zakład Graficzny AE we Wrocławiu. Zam. 417/05

Spis treści

Wstęp	11
I. Metodologiczno-teoretyczne podstawy badania organizacji sieciowych	
Anna Baraniecka: Znaczenie kapitału społecznego w tworzeniu sieci dostaw	15
Halina Brdulak: Wybrane kierunki i przesłanki tworzenia sieci logistycznych	27
Paweł Cabała: Kształtowanie więzi organizacyjnych w strukturach sieciowych	36
Marek Ciesielski: Strategie sieci i łańcuchów dostaw	43
Jan Długosz: Logistyczna obsługa klienta w organizacjach sieciowych	50
Elżbieta Gołębska: Ważniejsze czynniki stymulujące i ograniczające rozwój logistyki organizacji sieciowych	57
Edyta Gwarda-Gruszczyńska: Zasady współdziałania partnerów w procesach kreowania wartości dla klienta	66
Sebastian Kot: Syntetyczny model efektywności łańcucha dostaw	74
Lech Kurowski: Refleksje nad rozwojem badań i kształcenia w zakresie logistyki	81
Marek Lisiński, Wojciech Pająk: Analiza procesu planowania strategicznego w korporacjach z uwzględnieniem logistyki	90
Ireneusz Maj: Wiedza w organizacjach sieciowych – opis formalny	99
Rafał Matwiejczuk: Tworzenie wartości w ramach organizacji sieciowych ..	108
Zdzisław Mokwa, Bogdan Nogalski: Zarządzanie łańcuchem podaży w organizacjach sieciowych (kształtowanie zależności międzyorganizacyjnych)	115
Krzysztof Nistrój: Wybrane próby typologii informacyjnych organizacji sieciowych	123
Tomasz Nowakowski: Problemy modelowania niezawodności sieci transportowych	130
Kazimierz Perechuda: Asymetryczna koncentracja technologii w strukturach sieciowych	140
Bartłomiej Rodawski: System mierników sieci dostaw	147
Agnieszka Sokołowska: Rola kapitału intelektualnego w funkcjonowaniu organizacji wirtualnej	158
Maciej Szymczak: Sieci dostaw w modelach ewolucji łańcuchów dostaw ..	166
Marta Wincewicz: Wybrane obszary zarządzania łańcuchem logistycznym ..	173
Jarosław Witkowski: Organizacje sieciowe, sieci strategiczne i łańcuchy dostaw – próba systematyzacji pojęć	180

II. Strategie rozwoju oraz logistyka organizacji sieciowych w przemyśle, handlu i transporcie

Mirosław Antonowicz: Logistyczne strategie rozwoju przedsiębiorstw CARGO sektora transportu kolejowego na wspólnym liberalizowanym rynku transportowym na przykładzie PKP CARGO SA	193
Magdalena Dąbrowska-Mitek: System tworzenia wartości w organizacjach sieciowych na przykładzie ASEA Brown Boveri (ABB)	203
Joanna Dyczkowska: Rozwój i funkcjonowanie przedsiębiorstw spedycyjnych w Polsce	214
Paweł Hanczar: Optymalizacja tras dostarczania prasy w sieci dystrybucji bezpośredniej	224
Hubert Igliński: Europejskie koleje dużych prędkości. Od systemów rozproszonych do jednolitej sieci	232
Andrzej Kuriata, Anna Gojlik: Kompleksowe usługi logistyczne. Przegląd podstawowych koncepcji	241
Małgorzata Maternowska: Praktyczny aspekt optymalizacji i modelowania sieci w procesach dystrybucji. Zagadnienia wybrane	248
Monika Odlanicka-Poczobutt: Koncepcja systemu przedsiębiorstwa handlowego w łańcuchu dostaw	253
Agnieszka Skowrońska: Zarządzanie procesami logistycznymi w zintegrowanych sieciach logistycznych Kuźni Jawor SA	263
Jerzy Szkutnik: Wykorzystanie algorytmów zadań transportowych do optymalizacji dystrybucji energii elektrycznej	277
Mariusz Szuster: Logistyka organizacji sieciowych w handlu hurtowym w Polsce	284
Krzysztof Witkowski: Logistyka zaopatrzenia przedsiębiorstwa produkcyjnego w aspekcie strategii globalnych sieci logistycznych	292

III. Rozwój i funkcjonowanie organizacji sieciowych w Polsce na tle tendencji światowych

Janusz Grabara: Znaczenie technologii informacyjnej w ocenianiu usługodawców logistycznych	303
Remigiusz Kozłowski: Rola telekomunikacji w logistyce organizacji sieciowych	309
Franciszek Kapusta: Organizacja i funkcjonowanie podmiotów gospodarczych cukrownictwa polskiego	316
Ewa Kołoszycz, Mieczysław Kołoszycz: Zastosowanie rozwiązań informatycznych w organizacji sieciowej na przykładzie PEKAES Multi-Spedytor	324
Stanisław Krawczyk, Katarzyna Michniewska: Koordynacja procesów logistycznych w recyklingu	328

Beata Mucha: Współdziałanie logistyczne małych i średnich przedsiębiorstw w organizacji sieciowej	337
Kazimierz Witkowski, Wojciech Cieśliński, Krzysztof Murdza: Elementy logistyki w organizacji imprez sportowych na przykładzie Tour de Pologne	344
Joanna Nowakowska-Grunt: Strategie logistyczne organizacji sieciowych w zapewnianiu dostępności polskich produktów spożywczych na rynku UE	353
Zdzisław Obstawski: Dystrybucja produktów ubezpieczeniowych przez organizacje sieciowe	363
Zbigniew Pastuszak, Jan Chadam: Zarządzanie wiedzą a efekty synergii w obszarze logistyki organizacji wielopodmiotowych (wyniki badań)	372
Agnieszka Piasecka-Głuszak: Wybrane aspekty obsługi klienta w sprzedaży wysyłkowej niemieckiego przedsiębiorstwa wydawniczego	381
Maja Prudzienica-Grunt: Powszechne towarzystwa emerytalne jako organizacje sieciowe	390
Beata Skowron-Grabowska: Organizacja inteligentna w logistyce przedsiębiorstw budowlanych	396
Jacek Szoltysek: Zalety funkcjonowania miast w klastrach	404
Dorota Teneta-Skwiercz: Rozwój systemów franchisingowych w Polsce . . .	412
Miroslav Žižka: Netzwerkiniciativen in der Euroregion Neisse	419

Summaries

Anna Baraniecka: The Role of Social Capital in a Creation of Supply Networks	26
Halina Brdulak: Selected Directions and Sources of the Logistics Networks Creation	35
Paweł Cabała: Shaping Organizational Relations in Network Structures	42
Marek Ciesielski: Network Strategies and Supply Chain Strategies	49
Jan Długosz: Customer Logistics Service in Network Organizations	56
Elżbieta Gołębska: Important Factors of Logistics Development in Network Organizations	65
Edyta Gwarda-Gruszczyńska: Principles of Partnership in Process of Customer Value Creation	73
Sebastian Kot: The Comprehensive Model of the Supply Chain Effectiveness	80
Lech Kurowski: Perspectives for Research and Training in Logistics	89
Marek Lisiński, Wojciech Pająk: Analysis of the Strategic Planning Process in Corporations with Taking Into Account Logistics	98
Ireneusz Maj: Knowledge in Network Organizations – a Formal Description	107
Rafał Matwiejczuk: Value Creation within Network Organizations	114
Zdzisław Mokwa, Bogdan Nogalski: Managing Supply Chains in Network Organizations (Shaping of the Organizational Relations)	122
Krzysztof Niestrój: Selected Attempt of Information Network Organizations Typology	129

Tomasz Nowakowski: Problems of Transportation Net Reliability Assessment	139
Kazimierz Perechuda: The Assymetric Concentration of the Technology in the Net Structures	146
Bartłomiej Rodawski: Supply Net Metrics	157
Agnieszka Sokołowska: Importance of Intellectual Capital in Virtual Organization	165
Maciej Szymczak: Supply Nets in the Supply Chain Maturity Models	172
Marta Wincewicz: Selected Problems of Logistic Chain Management	179
Jarosław Witkowski: Network Organizations, Strategic Networks and Supply Chain – an Attempt to Terminology Systematization	189
Mirosław Antonowicz: Logistic Strategies of Development of CARGO Undertakings in the Rail Transport Sector on the Common Liberalizing Transport Market in UE on Example of PKP CARGO SA CASE	202
Magdalena Mitek-Dąbrowska: Value Creation System in Network Organizations – Case of ASEA Brown Boveri (ABB)	213
Joanna Dyczkowska: Progress and Functioning of Forwarders in Poland	223
Paweł Hanczar: Routes Optimalization for Direct Distribution Networks	231
Hubert Igliński: European High-speed Trains. From Dispersion Systems Towards Unified Net	240
Andrzej Kuriata, Anna Gojlik: Complex Logistics Services. Basic Concepts Review	247
Małgorzata Maternowska: Practical Context of Network Optimization and Modelling in the Distribution Processes. Selected Problems	252
Monika Odlanicka-Poczobutt: Conception of Trade Enterprise's System in Supply Chain	262
Agnieszka Skowrońska: Management of Logistic Processes in Integrated Logistic Networks of Kuźnia Jawor SA	276
Jerzy Szkutnik: Utilization of the Transport Problem Algorithmus to the Optimization at the Electric Energy Distribution	283
Mariusz Szuster: Logistic of Net Organizations in Wholesale Trade in Poland	291
Krzysztof Witkowski: The Purchasing in Supply Chain on the Aspect of the Logistics Network Global Strategy	299
Janusz Grabara: Meanings of Informations Technology in Third-party Logistics Evaluations	308
Remigiusz Kozłowski: Role of Telecommunication in Logistics of Network Organizations	315
Franciszek Kapusta: Organization and Functioning of Enterprises of Polish Sugar Industry	323
Ewa Kołoszycz, Mieczysław Kołoszycz: Applications of Information Technology in Network Organization – Case of PEKAES Multi-Spedytor	327
Stanisław Krawczyk, Katarzyna Michniewska: Logistic Processes Co-ordination in Recycling	336

Beata Mucha: Cooperation in the Logistic Area of SME in the Network Organization	343
Kazimierz Witkowski, Wojciech Cieśliński, Krzysztof Murdza: Logistics Aspects of Tour de Pologne Organization	352
Joanna Nowakowska-Grunt: Logistic Strategies of Network Organizations .	362
Zdzisław Obstawski: Network Distribution of Insurance Products	371
Zbigniew Pastuszak, Jan Chadam: Knowledge Management and a Synergy in Logistics of Multi-entity Enterprises (The Results of the Research)	380
Agnieszka Piasecka-Głuszak: Certain Aspects of Customer Service in Mail Order Business of German Publishing Company	388
Maja Prudzienica-Grunt: The General Pension Societies as the Network Organizations	395
Beata Skowron-Grabowska: Smart Organization in Logistics of Building Construction Enterprises	403
Jacek Szoltysek: Advantages of City Participation in Clusters	411
Dorota Teneta-Skwiercz: The Development of Franchising Systems in Poland	418
Miroslav Žižka: Clusters Initiatives in the Euroregion Nisa	427

Wstęp

Różne formy współdziałania gospodarczego ludzi i przedsiębiorstw, które zgodnie z dzisiejszą terminologią mogłyby być zaliczane do organizacji typu sieciowego, znane są od stuleci. Jednak dopiero w ostatnich dekadach sieci stały się powszechną formą działalności gospodarczej oraz sposobem na przetrwanie i rozwój zarówno dla małych firm, jak i dla dużych korporacji międzynarodowych. Dominujący przez kilkadziesiąt lat XX wieku kierunek rozwoju dużych przedsiębiorstw, polegający na integracji pionowej, z wyraźną hierarchią organizacyjną oraz naturalnym dążeniem do przejęcia kontroli nad łańcuchem wartości, nie sprzyjał koniecznemu zwiększaniu elastyczności reagowania na dynamiczne zmiany rynkowe. Potrzeba elastyczności działania stała się zatem źródłem restrukturyzacji, w wyniku której następowała dekompozycja łańcucha wartości zgodnie z zasadami outsourcingu i podwykonawstwa. W warunkach informatyzacji i otwartości społeczeństw postindustrialnych zdecydowana większość przedsiębiorstw jest zmuszona do tworzenia różnego rodzaju związków i zależności, często również nieformalnych i krótkotrwałych. W tym właśnie należy upatrywać przyczyn wzrostu zainteresowania tematyką organizacji sieciowych.

Mimo że sieciowość jest co najmniej od kilkunastu lat przedmiotem szczególnej uwagi naukowców i praktyków, stan wiedzy o funkcjonowaniu i rozwoju organizacji sieciowych nie jest satysfakcjonujący. Studia literaturowe dowodzą przede wszystkim braku porządku terminologicznego, a wnioski płynące z podejmowanych badań empirycznych charakteryzują się zazwyczaj niską przydatnością aplikacyjną. Dlatego w dążeniu do porządkowania i syntezy wiedzy o organizacjach sieciowych konieczna jest współpraca i wymiana poglądów osób reprezentujących różne środowiska naukowe oraz praktykę gospodarczą. Ze względu na to pracownicy Katedry Zarządzania Strategicznego i Logistyki jeleniogórskiego wydziału Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu zorganizowali ogólnopolską konferencję naukową pod hasłem „Strategie i logistyka organizacji sieciowych”. Niniejsza publikacja składa się z kilkadziesięciu zgłoszonych na konferencję referatów, podzielonych na trzy grupy tematyczne.

W pierwszej, najobszerniejszej części publikacji zamieszczono poglądy wielu autorów na teoretyczno-metodologiczne podstawy badania organizacji sieciowych. W tej części opracowania kluczowym zagadnieniem jest ustalenie relacji między pojęciem organizacji sieciowej a terminami pokrewnymi, takimi jak: sieci strategiczne, organizacje wirtualne, łańcuchy i sieci dostaw oraz łańcuchy i sieci logistyczne. Dużo miejsca poświęcono również kształtowaniu więzi organizacyjnych oraz zasadom tworzenia wartości z podkreśleniem roli kapitału intelektualnego w procesach zarządzania wiedzą.

Drugą część pracy poświęcono praktycznym aspektom strategii rozwoju i logistyki organizacji sieciowych w różnych działach gospodarki narodowej. Zdecydowaną większość zaleceń i wniosków dotyczących optymalizacji procesów logistycznych i rozwoju sieci sformułowano na podstawie studiów przypadków firm produkcyjnych, handlowych i transportowych. Problematyka o znaczeniu aplikacyjnym dominuje także w trzeciej części książki, gdzie zaprezentowano doświadczenia organizacji sieciowych w Polsce na tle trendów światowych.

Jarosław Witkowski